

HUISDIER IN THE SPOTLIGHT

DE KOUSENBANDSLANG

Mensen hebben een duidelijke fascinatie (soms gecombineerd met angst en afschuw) voor slangen en zeker voor jongetjes die hun eerste reptiel willen gaan verzorgen, staat de slang zeer hoog op het verlanglijstje. Misschien wel juist omdat moeders en zusjes die vaak maar eng vinden. Voor ons voldoende reden om nu eens een slang in de spotlight te zetten.

TEKST: GERRIT HOFSTRA | FOTO'S: PATRICK CH. APFELD EN WIKIPEDIA

De meest gehouden slangen in Nederland zijn korenslangen en koningspythons. Deze nachactieve dieren liggen de hele dag in het terrarium zonder enige zichtbare beweging of het moet het ademen zijn. Een slang die je (in onze ogen onterecht) veel minder vaak ziet, is de kousenbandslang. Feitelijk gaat het om een grote groep slangen die voorkomen in Noord-Amerika en Canada (zelfs nog in het meest zuidelijke puntje van Alaska) tot aan Panama. Het zal duidelijk zijn dat in een dergelijk groot gebied meerdere soorten (35) en ondersoorten voorkomen die meestal dan ook weer om een andere verzorging vragen. Een van de meest gehouden soorten is *Thamnophis sirtalis*, maar ook die kent een groot aantal ondersoorten (12) die voorkomen van Alaska tot Mexico. Een van de mooiste ondersoorten (en misschien wel de mooiste slang van Noord-Amerika), is *Thamnophis sirtalis tetrataenia*. Voor de verzorging is het belangrijk om te weten om welke ondersoort het gaat. Vooral de noodzaak en lengte van een winterrust is erg afhankelijk van het herkomstgebied. Dieren uit het zuiden van de VS houden soms helemaal geen winterrust, terwijl de dieren uit Canada in de natuur maar 200 tot 220 dagen per jaar actief zijn.

GEDRAG

Het leukste aan kousenbandslangen is hun beweeglijkheid en het feit dat ze dagactief zijn. Veel slangen hebben een jachtmethode die neerkomt op wachten tot er een prooi voorbijkomt, maar kousenbandslangen zijn echte jachtslangen die de hele dag bezig zijn hun verblijf te onderzoeken. De dieren leven op een wijze die min of meer overeenkomt met de levenswijze van de inheemse ringslang, dus vooral in natte gebieden bij stilstaand of langzaam stromend water. Een waterbassin waar de dieren ook in kunnen zwemmen is een verrijking,

hoewel voor het overleven niet echt nodig. Zeker als incidenteel ook voedsel aangeboden wordt in het zwemwater (denk aan visjes of wormen) zul je zien dat bij het doorzoeken van het terrarium op voedsel de waterbak zeker niet wordt overgeslagen.

TERRARIUM

Slangen zijn ware meesters in het ontsnappen en dat geldt nog eens extra voor relatief kleine en actieve slangen als de kousenbandslang. In mijn tienerjaren is ook mij dat helaas meerdere keren overkomen met als gevolg stevige discussies met mijn zusjes. Vooral hun vriendinnen weigerden te komen als ze wisten dat er een slang was ontsnapt. Later bleken ook mijn huisgenoten in het studentenhuus – met name de vrouwelijke – niet enthousiast als ze een jonge kousenband op hun deurmat aantroffen. Voor maten en inrichting verwijs ik graag naar de website van het LICG (www.licg.nl). Belangrijk is dat de slangen altijd moeten beschikken over een goed en een voldoende groot droog gedeelte in het terrarium, anders krijgen de slangen problemen met ontstekingen van de huid.

VOEDSEL

Kousenbandslangen leven in de natuur van een groot aantal prooidieren. Ongewervelde dieren (vooral wormen), vissen, salamanders, kikkers, maar ook zoogdieren. Ook dood voedsel wordt probleemloos geaccepteerd. In het terrarium wordt met name vis (stukjes, maar ook hele vis zoals spiering) vlees (bijvoorbeeld kippenhart en kippenmaag) en wormen gevoerd. Incidenteel worden ook jonge muizen (pinky's) goed gegeten. Omdat veel vissoorten een enzym hebben dat vitamine B afbreekt (thiaminase) is het als je vis voert belangrijk om ook extra vitamine B te

Huisdier in the spotlight

In elke editie belicht het Dibevo-Vakblad een huisdier. Wat zijn de belangrijkste kenmerken, hoe presenteert je het dier in de winkel, wat is het verhaal bij dit dier en hoe informeer je je klant?

geven. Dus geef een vitaminepreparaat met extra B. Zelfs kattenvoer wordt vaak goed gegeten, neem dan wel de variëteit voor senior katten en geef het niet als hoofdvoedsel. Jonge dieren moeten om de twee à drie dagen gevoerd worden. Bij volwassen dieren gaat de frequentie omlaag tot eenmaal per week. Een pauze, bijvoorbeeld tijdens een vakantie, is voor de dieren geen enkel probleem. Zeker als je de lampen uitdoet, kun je veilig een week of drie wegblijven zonder dat de dieren daar onder te lijden hebben. Wel een belangrijk punt om op te letten – zeker als je wat grotere prooien geeft – is de neiging van de slangen om de prooi in de bek van een terrariumgenoot een stuk interessanter te vinden dan de prooien in het voerbakje. Ze hebben dan ook sterk de neiging om te proberen juist die prooi te pakken, met als mogelijk gevolg dat een van de slangen na de prooi gewoon doorgaat met eten en ook de slang die de prooi vasthoudt naar binnen werkt. Dat loopt meestal niet goed af. Voer daarom aan het begin van de dag en houd de zaak in de gaten.

WINTERRUST

In de natuur houden de meeste ondersoorten een winterrust. Hoewel dit voor het overleven niet noodzakelijk is, kan het ontbreken van een winterrust de hormoonhuishouding

verstoren waardoor de dieren onvruchtbaar worden. Voor de meeste soorten is een winterrust dus aan te bevelen, zo ook voor *Thamnophis sirtalis*. Er staat een uitgebreid artikel over hoe en wat van de winterrust op de website van het LICG.

VOORTPLANTING

Kousenbandslangen krijgen zijn ovovivipaar, dat betekent dat de eieren direct na het leggen (en soms ook wel kort daarvoor) uitkomen. Het lijkt daarom of het dier levende jongen krijgt. Meestal gaat het om tussen de 5 en de 20 jongen, maar bij grote vrouwtjes kan dat aanzienlijk meer zijn. Het record van *Thamnophis sirtalis* is volgens mij zo'n 80. Wees daarop voorbereid en informeer je klanten daar ook over.

IN DE WINKEL

In de winkel kun je kiezen voor een steriele inrichting, maar het is juist bij deze dagactieve slangen leuk om het terrarium mooi in te richten zodat je de activiteit van de slangen kunt laten zien. Let er dan wel op dat het belangrijk is om de uitwerpselen snel te verwijderen; zeker als er met vis gevoerd wordt. Die stinken namelijk behoorlijk als ze niet snel indrogen ←

VERKOOP ONDER 16 JAAR VERBODEN

Bedenk dat de verkoop van dieren aan kinderen jonger dan 16 jaar op grond van het Besluit houders van dieren verboden is (art 3.19). Zorg dus dat kinderen onder de 16 altijd samen met een ouder komen en check zorgvuldig of de betreffende volwassene inderdaad een ouder of verzorger van het kind is.

Goudvissen

Gerrit: “Ik hield vroeger mijn kousenbandslangen in een groot terrarium van 2,5 x 0,90 meter en 1,80 hoog (zo groot is niet echt nodig, maar wel heel leuk) met een tweetal waterbakken van 80 x 80 en 20 centimeter diep. Het terrarium stond in een onverwarmde ruimte, maar had wel een groot raam op het zuiden. In de winter had mijn vader een aantal goudvissen uit de vijver in de waterbakken geplaatst met de bedoeling die er in de lente – als de slangen wakker werden – weer uit te halen. Maar helaas, op een warme dag in het begin van de lente waren de slangen wakker genoeg om te beseffen dat hun vijver goed gevuld was met voedsel. En dus lagen ze allemaal op de rand van de vijvers in het zonnetje op te warmen en zodra ze opgewarmd waren, doken ze in de vijver om er korte tijd later met een goudvis uit te komen. Ik vond dat erg leuk om te zien. Mijn vader was iets minder enthousiast.”